

A Tabán és a budai parköv.

SÁRKÁNY ISTVAN.

E. E. *Brinckmann*, az építőművészet egyik legismertebb nevű kutatója a városépítőművészetről írt *Stadtbaukunst* című művében végigvezet azokon a rendszereken, melyeket a városépítészetben a történelem egyes korszakaiban irányadónak tekintettek és a jelenkor városrendezési törekvéseihez érve, mintaként említi Chicago és Boston amerikai városok fejlődését, melyek nagy parkfelületek egybekapcsolásával összefüggő zöld területeket alakítottak ki. Könyvében közli Boston térképét, szemléltetően ábrázolva azt a módot, mely ott a parkok összekötésére szolgál. Művének erre vonatkozó szakasza következőképen szól:

Boston és Chicago nagyszerű parkrendszerükkel megmutatták, hogyan lehet játék és sport számára szolgáló nagy, szabad területeket alkotni és megtartani a város egész területén és hogyan kell ezeket zöld sávokkal összekötni. Csakis ilyen összefüggő rendszer tesz lehetővé hosszabb sétákat zöld környezetben, úgyhogy a városban lakónak nem kell a közúti vasutat igénybe vennie, hogy a környező erdőket elérje. Ezek az erdők mintegy tapogató csápokat nyújtanak a város belseje felé. Ezzel önmagától zöld ékeket kapunk, melyeket a természet a városba ver és melyek keskeny erekkel hálózzák be az egész belső várost. Egészen kint fekszenek az erdők és a mezőgazdaság céljaira szolgáló területek, ezeket a lakórészek közelében parkok módjára alakítják ki és ezek mindinkább keskenyebb szalagokban a beépített háztömbök közé szivárognak be. A zöld felületek egymás közötti összeköttetésére rendkívül keskeny sávok is elégségesek, feltéve, hogy ezeket a forgalomtól lehető módon mentesítjük. Alapjában elbibáztott lenne, ha valamely kivezető főúton egy pár fát ültetnénk és azt képzelnénk, hogy ezzel már elértük a város környékére kivezető zöld összeköttetést.

Fentiek ismertetését nálunk a tabáni gyógyszálló és a budai színház tervezett építkezései teszik időszerűvé. Ha Amerikában hatalmas kereskedő- és kikötővárosokban a városfejlesztés egyik főirányelvének tekintik a parkfelületek megtartását és összekapcsolását, mennyivel inkább megindokolt lenne ez Budapesten, melyet fürdővárossá akarunk fejleszteni és ahol annak feltételei megvannak és szinte önként kínálkoznak.

A Tabán beépítése évtizedekig valóságos lidérenyomásként feküdt a városon, mint annak a hirtelen felseperedett kisvárosi szellemnek a maradványa, mely minden szabad területet minél gyorsabban, minél nagyobb házakkal akart teleépíteni. Ezt, úgy látszik, sikerült elkerülnünk és lassanként átmegy a köztudatba, hogy a tabáni park a fürdőváros középpontja legyen. Sajnos, a további összefüggések még nem tűnnek fel egész világosan.

Itt ugyanis adva van a város középpontjától külső erdőövéig húzódó parksáv minden feltétele. A Döbrentei-téri és a tabáni park után következik a Horváthkert, egy kicsit távolabb a Vérmező és megszakítás után a Városmajor, mely a csatlakozó faiskolán túl már csakugyan érinti a Svábhegy lejtőjét és azt a villavárosi részt, mely lassanként a szabad erdőterületekbe megy át.

² Szerzőnek ez a kiküldött bizottság által is elfogadott javaslata, választmányunk 1938 február 16-án tartott ülésének határozatából folyóan ezidő szerint az elnökség előtt van. Választmányunk később fog a kérdésben érdembenvágóan dönteni.

Szerk.